

: : శ్రీ పతంజలి మహర్షి యోగ సూత్రాలు : :

01. || అథ యోగానుశాసనమ్ ||
02. || యోగశ్చిత్తవృత్తినిరోధః ||
03. || తదా ద్రష్టుః స్వరూపేన వస్థానమ్ ||
04. || వృత్తిసారూప్యమితరత్ర ||
05. || వృత్తయః పఞ్చతయ్యః, క్లిష్టాక్లిష్టాః ||
06. || ప్రమాణవిపర్యయవికల్పనిద్రాస్పృతయః ||
07. || ప్రత్యక్షానుమానాగమాః ప్రమాణాని ||
08. || విపర్యయో మిథ్యాజ్ఞానమతద్రూపప్రతిష్ఠమ్ ||
09. || శబ్దజ్ఞానానుపాతీ, వస్తుశూన్యో వికల్పః ||
10. || అభావప్రత్యయాలమ్బనావృత్తిర్నిద్రా ||
11. || అనుభూతవిషయాసంప్రమోషః స్మృతిః ||
12. || అభ్యాసవైరాగ్యాభ్యాం తన్నిరోధః ||
13. || తత్ర స్థితౌ యత్నోభ్యాసః ||
14. || స తు దీర్ఘకాలనైరంతర్య, సత్కారాసేవితో దృఢభూమిః ||
15. || దృష్టానుశ్రవికవిషయవిత్పష్టస్య వశీకారసంజ్ఞా వైరాగ్యమ్ ||
16. || తత్పరం పురుషఖ్యాతేర్గుణవైత్పష్టమ్ ||
17. || వితర్కవిచారానన్దాస్మితారూపానుగమాత్ సంప్రజ్ఞాతః ||
18. || విరామప్రత్యయాభ్యాసపూర్వః సంస్కారశేషోన్యః ||
19. || భవప్రత్యయో విదేహప్రకృతిలయానామ్ ||
20. || శ్రద్ధావీర్యస్మృతిసమాధిప్రజ్ఞాపూర్వక ఇతరేషామ్ ||
21. || తీవ్రసంవేగానామాసన్నః ||
22. || మృదుమధ్యాధిమాత్రత్వాత్తతోపి విశేషః ||
23. || ఈశ్వరప్రణిధానాద్వా ||
24. || క్లేశకర్మవిపాకాశయైరపరామృష్టః పురుషవిశేష ఈశ్వరః ||
25. || తత్ర నిరతిశయం సర్వజ్ఞబీజమ్ ||
26. || స ఏషః పూర్వేషామపి గురుః కాలేనానవచ్ఛేదాత్ ||
27. || తస్య వాచకః ప్రణవః ||

28. ॥ తజ్జపస్తదర్థభావనమ్ ॥
29. ॥ తతః ప్రత్యక్చేతనాధిగమోఽప్యన్తరాయాభావశ్చ ॥
30. ॥ వ్యాధిస్త్వానసంశయప్రమాదాలస్యావిరతిభ్రాన్తిదర్శనాలబ్ధ
భూమికత్వానవస్థిత్యాని చిత్తవిక్షేపాస్తేఽన్తరాయాః ॥
31. ॥ దుఃఖదౌర్మనస్యాఙ్గమేజయత్వశ్వాసప్రశ్వాసావిక్షేపసహభువః ॥
32. ॥ తత్రప్రతిషేధార్థమేకతత్త్వాభ్యాసః ॥
33. ॥ మైత్రీకరుణాముదితోపేక్షాణాం సుఖదుఃఖపుణ్యాపుణ్యవిషయాణాం
భావనాతశ్చిత్తప్రసాదనమ్ ॥
34. ॥ ప్రచ్ఛర్దనవిధారణాభ్యాం వా ప్రాణస్య ॥
35. ॥ విషయవతీ వా ప్రవృత్తిరుత్పన్నా మనసః స్థితినిబద్ధినీ ॥
36. ॥ విశోకా వా జ్యోతిష్మతీ ॥
37. ॥ వీతరాగవిషయం వా చిత్తమ్ ॥
38. ॥ స్వప్ననిద్రాఙ్గానాలమ్బనం వా ॥
39. ॥ యథా2భిమతధ్యానాద్వా ॥
40. ॥ పరమాణు పరమ మహత్త్వాన్తో2స్య వశీకారః ॥
41. ॥ క్షీణవృత్తేరభిజాతస్యేవ మణేర్లహీత్యగ్రహణగ్రాహ్యేషు
తత్స్థతదజ్జనతా సమాపత్తిః ॥
42. ॥ తత్ర శబ్దార్థజ్ఞానవికల్పైః సజ్కీర్ణా సవితర్కా సమాపత్తిః ॥
43. ॥ స్మృతిపరిశుద్ధౌ స్వరూపశూన్యేవా2ర్థమాత్రనిర్భాసా నిర్వితర్కా ॥
44. ॥ వీతయైవ సవిచారా నిర్విచారా సూక్ష్మవిషయా వ్యాఖ్యాతా ॥
45. ॥ సూక్ష్మ విషయత్వం చాలిఙ్గపర్యవసానమ్ ॥
46. ॥ తా ఏవ సబీజః సమాధిః ॥
47. ॥ నిర్విచారవైశారద్యే2ధ్యాత్మ ప్రసాదః ॥
48. ॥ ఋతమ్బరా తత్ర ప్రజ్ఞా ॥
49. ॥ శ్రుతానుమానప్రజ్ఞాభ్యామన్యవిషయా విశేషార్థత్వాత్ ॥
50. ॥ తజ్జః సంస్కారో2న్యసంస్కార ప్రతిబద్ధీ ॥
51. ॥ తస్యాపి నిరోధే సర్వనిరోధాన్నిర్బీజః సమాధిః ॥